

<https://doi.org/10.53656/for2026-2s-07>

ЗА ПЕСЕННАТА ТЕХНОЛОГИЯ И ЕЗИКОВАТА ИГРА В ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК КАТО ЧУЖД (ВЪРХУ МАТЕРИАЛ ОТ ПЕСНИ НА ZIVERT)

Анастасия Кехайова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (България)

Резюме. Във фокуса на вниманието на настоящата разработка е използването на песенната технология в преподаването на руски език като чужд на студенти русисти. Поставен е акцент върху езиковата игра, демонстрирана в корпус от текстове на песни на съвременната руска изпълнителка *Zivert*. Очертана е широкообхватната лингвистична природа на езиковата игра на различни равнища – фонетично, словообразователно, морфологично, лексикално и синтактично. Установява се, че комбинирането на песенната технология и езиковата игра осигурява добра основа за постигането на повече от една учебна цел в развитието на лингвистична компетентност – овладяване или затвърждаване на граматични конструкции, писмени норми, словен запас, както и стимулиране на творческо писане.

Ключови думи: песенна технология; езикова игра; руски език като чужд; методика на чуждоезиковото обучение; развитие на езикови умения

Темата на настоящата работа е свързана с имплементирането на песенната технология в преподаването на руски език като чужд на студенти русисти с ниво на владеене на езика минимум В2. Въвеждането на педагогически иновации в методиката на чуждоезиковото обучение вълнува специалистите в областта вече столетия, като този процес продължава и днес. „Утвърденото във времето историко-теоретико-практическо разглеждане на [лингодидактологията]¹ като изследователско направление, обединяващо всички аспекти на езиковото образование, продължава да поставя във фокус проблема с оптимизиране на акционалността в условията на глобализацията се свят“ (Veselinov, 2020, p. 7).

Иновативните технологии надграждат дизайна на обучение чрез нетрадиционни подходи за провеждане на образователния процес. Предложеният от нас примерен модел за прилагане на песенната технология на занятията по руски език като чужд залага на нестандартни източници за подбор на езиков материал и теоретична база за изследването му – за корпус служат текстовете

на песни от съвременната руска изпълнителка *Zivert*, а анализът му е реализиран през темата за езиковата игра.

Според хипотезата ни, от една страна, актуалността на изборния контекст и атрактивната форма на презентиране на езиковия материал – чрез музика – биха формирали позитивни нагласи у обучаемите и биха стимулирали поспециален интерес към образователния процес. От друга страна, широкообхватната лингвистична природа на езиковата игра предлага добра основа за усъвършенстване на компетентности, свързани с всички нива на езика. На трето място, така моделираният дидактически подход би могъл да улесни постигането на повече от една учебна цел: формиране и развитие на репродуктивни и продуктивни умения.

За добрите практики в професионалната методическа подготовка на русистите пише Г. Шамонина, според която „[и]зползването на съвременни образователни технологии е от изключителна важност за осигуряването на конкурентоспособност на руския език сред останалите чужди езици“² (Shamonina, 2017, p. 388).

Д. Букин отбелязва, че: „[е]дин от най-оптималните начини за развитие на речеви навици у студентите на занятията по руски език като чужд си остава използването на песенен материал“ (Bukin, 2017, p. 460). Споделяме мнението на Д. Букин относно „неоспоримите предимства на песенната технология като средство за: активиране и разширяване на лексикалния запас, усвояване на нови граматични конструкции, подобряване на произношението, средство за естетическо възпитание и благоприятен психологически климат по време на занятията, за формиране на монологични и диалогични изказвания“ (Bukin, 2017, p. 461). За максимална ефективност е необходимо песенният материал да е подбран в съответствие с определени критерии, посочени от Д. Букин: автентичност, възрастови особености на аудиторията, методическа ценност (пак там).

С използването на песенната технология се занимава и Н. Чернева, която с основание твърди, че включването на музика на занятията по руски език като чужд оказва изключително силно „въздействие върху чувствата и емоциите на обучаемите“ (Cherneva, 2019, p. 416).

С оглед на поставените от нас учебни цели, свързани със затвърждаване и развитие на езикови умения, за корпус от примери ще ни послужи творчеството на съвременната руска изпълнителка *Zivert*. Избраните песенни текстове създават заявка за открояване на типичен за изпълнителката екстралингвистичен контекст и характерна символика. Отчитането на културния фон при разглеждането на езика е релевантно, тъй като „[е]зикът е съставна част на културата и същевременно нейно средство за представяне на света и нейното битие“ (Tenecheva, 2011, p. 277). Безспорен факт обаче е съществуващата в съвременните лингвокултурологични изследвания разнопосочност при корект-

ното определение на термина *символ*. Присъединяваме се към мнението на Ю. Чакърова, според която „[к]оректното очертаване на концептуалните рамки и школи е необходимо с цел [...] създаването на единна методологична база за изследване на това ключово за лингвокултурологията понятие“ (Chakarova, 2023, p. 126).

Предвид практическата насоченост на поставените от нас строго лингвистични цели и обемистия в теоретично отношение профил на лингвокултурната тематика в рамките на настоящата разработка поставяме акцент върху езиковата системност при анализа на ексцерпирания материал. Културно-символният аспект остава да бъде изследван и възможно дискутиран на следващ етап, тъй като предлага отделен вектор за дидактически усилия.

В настоящото изследване е прието разбирането за езиковата игра, предложено от В. З. Санников, че тя е „основана върху познаването на системите от езикови единици, нормите за използването им и начините за творческа интерпретация на тези единици“ (Sannikov, 2002, p. 15). Следва да подчертаем по примера на Б. Тенчева, че предложената в настоящата работа типология на езиковата игра е условна. „Отношението на [езиковата игра] към една или друга [нейна] разновидност невинаги е еднозначно, тъй като често за формирането ѝ са използвани езикови средства на повече от едно ниво“ (Tencheva, 2012, p. 677).

В избора от нас корпус откриваме примери за езикова игра на различни нива, реализирана чрез: паронимия, алитерация, контаминация, омонимия, полисемия и др.

По примера на Санников, приемаме паронимията за „игра с частичното сходство в звуковия облик на думите“ (Sannikov, 2002, p. 52). Примерите за паронимия от изборния корпус са изобилни, като предлагат широко поле за коментари, най-вече от граматичен и семантичен характер: «Бери и беги, беги, береги» (Zivert – «Бери и беги»); «Всё несложное наскучит, а что сложно мучает» (Zivert – «Один процент»); «Кавалер-револьвер» (Zivert – «Кавалер-револьвер»); «Переполах, в чем-то легко, в чём-то подвох» (Zivert – «Мятные поцелуи»); «Мы тут под небом как пара букашек. Мир наш бумажный» (Zivert – «Над крышами»); «Лагала Юлия, полагаю, легально я не погуляю» (Zivert – «Джин»); «Я – за, ты – за, влезать к тебе под кожу»; «Представь насколько сильный смысл может быть бытия. Ведь теми, кто сделал мир лучше, можем быть ты и я» (Zivert – «На свет»); «Ночь вдыхает в нас свет, на свет, рассвет» (Zivert – «На свет»); «Равнодушие души» (Zivert – «Безболезненно»); «Тут обилие шика, поезд ошибок» (Zivert – Beverly Hills); «Этажи мимо нас, это жизнь для себя» (Zivert – «Двусмысленно»); «Самый лучший чилл, если всё вокруг молчит» (Zivert – Fly); «По-любому по любви, любой может быть любимым... По-любому по любви, любой может быть любим» (Zivert – «Рокки»); «Плачь, хочется – плачь, обнули, если мир внутри

ливнями лил» (*Zivert – Cry*); «Двери без петель вроде отпетель. Да, не без потерь. Ну и что теперь?» (*Zivert – «Тебе»*); «Гнал бы лучше ты прочь меня, но ты стал среди прочих сам» (*Zivert – «Многоточия»*); «Когда от счастья рвёт на части» (*Zivert – «ЯТЛ»*).

Алитерацията – „повторение на съгласни звуци предимно в началото на [близкопоставени] думи“ (Sannikov, 2002, p. 51) също се наблюдава в някои от подбраните корпусни примери: «Бери и беги, береги.» (*Zivert – «Бери и беги»*); «Чистый инстинкт, в чувствах час ник.» (*Zivert – «Три дня любви»*).

На морфологично ниво откриваме езикова игра чрез използване на лексеми от чужд произход. Те са графично представени на руски или на съответния чужд език и често са римувани с руски по произход думи. В някои от случаите на чуждите лексеми се приписват формални морфологични признаци, характерни за руския език: «*Эта life в кайф*» (*Zivert – Life*); «*С хэппи-эндом или без*» (*Zivert – «Счастье»*); «*Научи меня их Любви в offline. Давай их сосчитаем. Там нас с тобой не хватает*» (*Zivert – Fly*); «*Опиши без слов, что такое эта Love*» (*Zivert – Fly*); «*Медленно тает в тумане шатен, он не хотел со мной слушать Sade*»; «*Это шедевр ведь же. Послушай, angel*» (*Zivert – «Кавалер-револьвер»*).

В словообразователно отношение наблюдаваме процес на контаминация, „сливането на две лексеми или части от лексеми в една“ (Sannikov, 2022, p. 164). В примера «*Невывозиверт*» от песента «*Кавалер-револьвер*» се съчетават лексемите «(не) *вывозит*» с разговорно значение «(не) *справляться*» и фамилията на изпълнителката – «*Зиверт*». Това резултира в създаването на неологизъм, с който се демонстрира несъответствието между мащаба на вътрешния свят на лирическата героиня и способността на тълпата да го разбере. В друг пример на контаминация: «*Путешествие в любовь не всегда уют. Так бывает, что она любовь*» (*Zivert – Del Mar*) откриваме сливането на лексемите «*любовь*» и «*боль*», а на трето място: «*недо-Луна*» (*Zivert – «Многоточия»*), лексемата «*Луна*» и префиксът «*недо*» се обединяват със значение „непълнота, недостатъчност“.

На лексикално ниво в корпуса могат да бъдат посочени примери за полисемия: «*Все твои карты – лишь блеф. Моя рука не для всех*» (*Zivert – «Безблезненно»*). В случая като основа за езиковата игра са използвани двете значения на думата «*рука*» – 1) „ръка“ при раздаване на карти; 2) „ръка“ като част от израза «*предложить руку и сердце кому-либо*» – „искам ръката на някого; предлагам женитба на някого“.

Примерът: «*В жизни изюм, но никак не в еде.*» (*Zivert – «Один процент»*), демонстрира езикова игра отново на основа многозначност на думата «*изюм*» – в значение «*нечто особенное, придающее кому-либо или чему-либо неповторимое своеобразие*» – „чар“, и в значение «*сушеные ягоды винограда*» – „стафида“. Търсеното послание е, че радостта се крие в неочевидните неща, като

механизмът на езиковата игра е задействан чрез изместване на буквалната семантика на лексемата *«изюм»* – „стафида“, от небуквалната, за което под-сказва обстоятелственото пояснение *«но никак не в еде»*.

Откриваме и езикова игра чрез трансформация на фразеологизми и паремии. Наблюдава се парализиране на общокомпонентната семантика на устойчивите словосъчетания чрез нарушение в компонентния им състав, което изменя синтактичния им облик и ги превръща в свободни. Асоциативната връзка с първоизточника въпреки модификацията се запазва поради създадения паронимичен ефект в плана на изразяване на свободното и несвободното словосъчетание, който остава почти непроменен.

В примера *«На вкус и цвет товарищи есть»* (*Zivert* – *«Один процент»*) е трансформирана паремията: *«на вкус и на цвет товарищей нет»* със значение *«вкусы и пристрастия людей могут сильно отличаться друг от друга»* – „за вкусовете и предпочитанията не бива да се спори“. Наблюдаваме следната промяна в синтактичния облик на съчетанието: родителният падеж за отрицание в оригиналната паремия: *«товарищей нет»*, е представен като именителен в модифицираното свободно словосъчетание: *«товарищи есть»*. Посланието: възможно е да съществува пълно сходство между вижданията на двама души.

Механизмът на езиковата игра в случая: *«Вермишель на ушах моих больше не держится.»* (*Zivert* – *«На свет»*) – се базира върху фразеологизма *«Вешать лапшу на уши (кому-либо)»* със значение *«рассказывать неправду; обманывать»* – „разказвам небивалици, мамя някого“. Добавено е отрицанието *«не держится»* вместо сказуемото *«вешать»*, а прякото допълнение *«(вешать) лапшу»* се превръща в подлог *«вермишель»*. Целта в семантично отношение е словосъчетанието да се разбира в текста антонимично на оригиналното значение: „вече не мога да бъда измамен/-а“.

При следващия вид езикова игра – синтактична омонимия, „синтактичната конструкция „се преструва“ на нещо друго, като заблуждава слушателя да тръгне по отпъккан, но лъжовен път, а после, с разширяването на контекста, маската пада“ (*Sannikov*, 2002, p. 107). Явлението е продуктивна основа за създаване на езикова игра, като често тя се крепи върху преплитането на различните видове съчетаемост между лексемите. „Синтактичната омонимия се среща рядко „в чист вид“, обикновено се съчетава с лексикална омонимия или полисемия“ (пак там). Откритите от нас примери потвърждават това твърдение. В първия случай наблюдаваме комбинация от синтактична омонимия и лексикална полисемия: *«Везёт тому, кто везёт»* (*Zivert* – *«Турист»*). Двата типа семантика и съчетаемост на глагола *«везти»*: *«кто-либо везёт что-либо»* в значение „някой кара, докарва, премества нещо с помощта на превозно средство“ и *«везти кому-либо»* със значение „на някого му върви, има късмет“, демонстрират употреба на глагола съответно и в различни синтактични конструкции: лични и безлични.

Подобен е и следният пример: *«Ты веришь, заживём однажды, но рана не заживёт»* (Zivert – «Многоточия»). Синтактичната омонимия е комбинирана с лексикална такава. В случая двата глагола: *«зажить»* със значение *«начать жить»* – „да започна да живея, да заживея“, и *«зажить»* със значение *«зарубцеваться»* – „да зарасна (за рана)“ са омоними и демонстрират наглед подобни синтактични обстоятелства на употреба. По-задълбоченият анализ обаче показва по-голяма честота на употреба на *«зажить»* със значение *«начать жить»* с одушевени лица, докато в другия случай наблюдаваме съгласуване с неодушевени предмети (рана, шев, крак, ръка, язва и др.).

Пример за синтактична компресия е: *«Мы ни с кем и в никого»* (Zivert – «Тебе»), в който са изпуснати компонентите: *«мы ни с кем (не встречаемся/не вместе)»* и *«мы в никого (не влюблены)»*.

На синтактично ниво се среща и подмяна на модели за глаголна валентност: *«Если не о чем больше молчать.»* (Zivert – «Многоточия»). От примера личи, че глаголят *«молчать»* е с нехарактерно управление *«о чём»*, присъщо на глагола *«говорить»*.

За успешното постигане на учебните ни цели посредством използване на пещенната технология и разшифроване на видовете езикова игра в посочения корпус от примери е от значение да обособим обучителния процес в няколко етапа.

Първият етап е подготвителен. Той предполага, преди да предложим конкретни упражнения, да се уверим, че обучаемите са запознати със същността и типологията на езиковата игра. За да изпълним това условие, можем да проведем отделно занятие или занятия, посветени на избраната теоретична база. Възможно е също да използваме „метода на обърнатата класна стая“ (*Flipped Classroom*)³, при който обучаемите се запознават с информацията самостоятелно чрез предложени от нас материали, а присъственото време се използва за дискусии, анализ и практическа работа.

За да се уверим, че явлението *езикова игра* е успешно осмислено, на втори етап ще предложим на обучаемите да изслушат поетапно пет кратки музикални откъса (куплет или припев) – част от контекста на различни песни на Zivert. Задачата им е да идентифицират езиковата игра във всеки откъс и да посочат вида ѝ. Откъсите могат да бъдат следните:

1) алитернация:

«Всё, что хочешь от жизни

Бери и беги.

Беги и бери.

Беги, береги.

Всё, что хочешь от жизни

бери и беги, береги.»

Zivert – «Бери и беги»

2) трансформация на фразеологизми и паремии:

«Чтобы начать — нужно начать.

Всё намного проще, чем хотят все показать

В жизни изюм, но никак не в еде.

На вкус и цвет товарищи есть»

Zivert – «Один процент»

3) полисемия:

«Скажи, зачем мне нужен такой, мы отыграли роли.

И не суть, кто анти-герой — мое кино немое.

Все твои карты — лишь блеф, моя рука не для всех.

Прощай, прощай, прощай.»

Zivert – «Безболезненно»

4) контаминация:

«Если мысли высоко — нужен парашют.

Ведь разбить свою мечту легко.

Путешествие в любовь не всегда уют.

Так бывает, что она любовь»

Zivert – Del Mar

5) синтактична компресия:

«Слишком молоды, чтоб думать обо всём.

Слишком молоды, чтоб не играть с огнём.

Мы ни с кем и в никого.

И становится легко от этого чувства.»

Zivert – «Тебе»

Следващият етап е надграждащ – преминаваме към използване на цялостни текстове на песни, като обучаемите ще трябва да открият и анализират случаи на езикова игра, различни от посочените до момента. Освен това ще бъдат отработени умения за аудирание, четене, писане и говорене. Примери за подходящ песенен материал от избрания корпус е песента на *Zivert* «Многоточия»:

Полутона, недо-Луна.

Не идеално влюблена.

Кто не спеша — тот чувствует шанс.

Не всегда можно убежать.

Припев:

Если не о чем больше молчать.

Время уже не летит.

Нужно уметь отпускать.

Нужно кому-то уйти.

Знаю, что любить сложно меня.

Ты веришь, заживём однажды.

Вместо слов — многоточия.

Гнал бы лучше ты прочь меня.

Знаю, что любить сложно меня — невзаимный счет.

Ты веришь, заживём однажды, но рана не заживет.

Вместо слов — многоточия, не хочется ночевать.

Гнал бы лучше ты прочь меня, но ты стал среди прочих сам.

Припев:

Если не о чем больше молчать.

Время уже не летит.

Нужно уметь отпускать.

Нужно кому-то уйти.

За да проверим успешното провеждане на слушане с разбирање, след прозвучаване на песента бихме могли да зададем на обучаемите въпроси от типа: каква е основната тема на песента (за какво се пее); кои фрази подсказват темата на песента; какви възможни сценарии за сюжетна развързка биха предложили и др.

Примерите за езикова игра в текста, които следва да бъдат разпознати, са: словообразователна – контаминация (*«недо-Луна»*); синтактична – подмяна на модели за глаголно управление (*«молчать не о чем»*); синтактичната омонимия в съчетание с лексикална омонимия – (*«Ты веришь, заживём однажды, но рана не заживёт.»*); фонетична – паронимия (*«Гнал бы лучше ты прочь меня, но ты стал среди прочих сам.»*).

С цел проверка на знания и умения по граматика ще разделим обучаемите на две групи (по примера на Д. Букин), като първата следва да изброи всички употреби на нелични глаголни форми в текста (например: *«можно убеждать»*; *«нужно уметь отпускать»*; *«нужно кому-то уйти»*; *«не хочется ночевать»* и др.), а втората да отбележи личните глаголни форми. Очаква се всяка група да се аргументира защо е необходима употребата на конкретната форма в различните случаи.

Песента на Zivert *«На свет»* съдържа следните примери за езикова игра: лексикална – чрез трансформация на фразеологизми (*«Вермишель на ушах моих больше не держится.»*); паронимия (*«Я – за, ты – за, влезать к тебе»*).

под кожу. Назад нельзя, тот миг уже был прожит.»); «Ночь вдыхает в нас свет. На свет. Рассвет.»; «Представь насколько сильный смысл может быть бытия. Ведь теми, кто сделал мир лучше, можем быть ты и я.»).

Наличието в текста на примери за паронимия способства проверката на владеене на правописната норма, и по-точно умението на обучаемите за графично разграничаване на подобно звучащи и близко поставени лексеми. Текстът на песента дава продуктивна основа и за отработване употребата на мек знак в руския език „Б“ в различни случаи. За целта ще предложим упражнение по аудиране и попълване на част от текста на песента, като анализа на езиковата игра оставим за финал при работата по този текст.

Не мешай мне _____ в тебя, там всё мне _____.
Ты явно что-то _____ обо мне.
_____ на ушах моих _____.
_____ слов говори.
Глаза, кофе, тон, _____.
Глаза, почерк, _____, _____.
Я – за, ты – за, _____ к тебе под кожу.
Назад _____, тот миг уже был _____.

Припев:

_____ вдыхает в нас свет.
На _____ . _____
_____ вдыхает в нас свет.
На _____ . _____
Если бы мы с тобой.
Если бы мы с тобой.
Если бы мы с тобой.
Если бы, если бы.

И мы не будем _____ думать, что всё стерпит земля.
Мы будем _____, долго _____ что-то не для себя.
_____ насколько сильный смысл _____ бытия.
Ведь теми, кто сделал мир лучше, можем _____ и я.
Ты не подумай, что это сложно.
Так говорят, чтобы _____.
Давай придумаем наше _____.
И повезёт тогда.

Ключ към попълнените празни места:

Не мешай мне смотреть в тебя, там всё мне нравится.
Ты явно что-то знаешь обо мне.
Вермишель на ушах моих больше не держится.
Меньше слов говори.
Глаза, кофе, тон, профиль.
Глаза, почерк, любовь, профиль.
Я – за, ты – за, влезать к тебе под кожу.
Назад нельзя, тот миг уже был прожит.

Припев:

Ночь вдыхает в нас свет.
На свет. Рассвет.
Ночь вдыхает в нас свет.
На свет. Рассвет.
Если бы мы с тобой.
Если бы мы с тобой.
Если бы мы с тобой.
Если бы, если бы.

И мы не будем больше думать, что всё стерпит земля.
Мы будем строить, долго строить что-то не для себя.
Представь насколько сильный смысл может быть бытия.
Ведь теми, кто сделал мир лучше, можем быть ты и я.
Ты не подумай, что это сложно.
Так говорят, чтобы оправдаться.
Давай придумаем наше «дальше».
И повезёт тогда.

В рамките на четвъртия етап се предвиждат упражнения с повишена степен на трудност. Ето как биха могли да изглеждат поставените задачи.

Упражнение 1. Попълнете пропуските: на всяка двойка повтарящи се букви съответства една и съща лексема или нейна словоформа⁴.

1. _____ (А): меня, мне, меня, мной, обо мне
2. _____ (Б): *брать*, повелительное наклонение, ед. ч.
3. _____ (В): «_____ (З) тому, кто _____ (З)»
4. _____ (Г): «Ты веришь, заживём однажды, но рана не зажи-
вёт.»
5. _____ (Д): «_____ (Б) и беги, беги, береги.»

6. _____ (Е): «_____ (А) – за, ты – за, влезать к тебе под кожу.»; Это сближение сходно звучащих _____ (И).
7. _____ (Ё): На этом уровне языка обнаруживаются _____ (В) и _____ (Г).
8. _____ (Ж): На этом уровне языка обнаруживаются _____ (Д) и _____ (Е).
9. _____ (З): Об удаче в чём-л. – глагол, 3 л., ед. ч.
10. _____ (И): Единица речи, представляющая собой звуковое выражение понятия о предмете или явлении объективного мира. Эта единица _____ (Ё) уровня языка.

Ключът с отговори на това упражнение е следният:

1. Я (А): меня, мне, меня, мной, обо мне
2. Бери (Б): братъ, повелительное наклонение, ед. ч.
3. Полисемия (В): «*Везёт (З) тому, кто везёт (З)*»
4. Омонимия (Г): «*Ты веришь, заживём однажды, но рана не зажи- вёт.*»
5. Аллитерация (Д): «*Бери (Б) и беги, беги, береги.*»
6. Паронимия (Е): «*Я (А) – за, ты – за, влезать к тебе под кожу.*». Это сближение сходно звучащих слов (И).
7. Лексический (Ё): На этом уровне языка обнаруживаются полисемия (В) и омонимия (Г).
8. Фонетика (Ж): На этом уровне языка обнаруживаются аллитерация (Д) и паронимия (Е).
9. Везти (З): Об удаче в чём-л. – глагол.
10. Слово (И): Единица речи, представляющая собой звуковое выражение понятия о предмете или явлении объективного мира. Эта единица лексического (Ё) уровня языка.

Упражнение 2. Създайте текст на песен на руски език, в който да са изпълнени следните условия:

- 1) да съдържа поне един пример за езикова игра на словообразователно ниво чрез контаминация;
- 2) да представя поне един пример за езикова игра на лексикално ниво чрез полисемия;
- 3) да демонстрира поне един пример за езикова игра на лексикално ниво, базирана на фразеологизъм или паремия;
- 4) да включва поне един пример за езикова игра на синтактично ниво чрез пропускане на високовероятен член на изречението;
- 5) всички думи само в припева да започват с една и съща буква.

Това упражнение е подходящо за домашна работа, тъй като поради творческия елемент в него е по-времеемко.

Последният, пети етап на работа по песенните текстове предполага обобщение за всеки тип езикова игра, открит в избрания езиков корпус.

1) Най-широко представено чрез езикова игра е фонетичното ниво, в частност чрез паронимия, тъй като корпусните примери функционират в хармония с мелодиката на музикалното произведение.

2) Фонетичната паронимия създава особен семантичен или граматичен контраст.

3) Езиковата игра на морфологично ниво е предопределена от тенденцията към заимстване на англицизми и чуждици като цяло, характерна за динамиката в езиковото развитие не само на съвременния руски език.

В заключение ще отбележим предимствата от използването на подобна дидактическа структура на занятие по руски език като чужд за студенти русисти.

1) Тетрадиционен езиков контекст и дизайн на учебния процес: партньорството между иновативна образователна технология, автентичен корпус от езиков материал и теоретична база мотивира по-голяма ангажираност у обучаемите.

2) Комбинативност при целеполагането: възможност за работа по всички езикови нива.

3) Методическа изчерпателност: развитие на четирите типа речева дейност.

Благодарности и финансиране

Това изследване е финансирано от Европейския съюз – NextGenerationEU, чрез Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, проект ДУЕКОС BG-RRP-2.004-0001-C01 (ДУЕКОС D24-FIF-005).

БЕЛЕЖКИ

1. Поясненията в квадратни скоби тук и по-долу са наши (А.К.).
2. Всички преводи тук и по-долу са наши (А.К.).
3. Сред основните предимства на този интерактивен метод е „възможността за по-ефективно използване на официалното лекционно време с цел подобряване на учебния опит на студентите чрез разнообразни учебни дейности, благодарение на наличието на добре разработени онлайн материали и учебни ресурси, предоставени в рамките на курса, които позволяват на студентите да усвояват учебното съдържание в удобно за тях време“ (Reidsema, Kavanagh, Hadgraft, Smith, 2017, p. 233).
4. Подобна разработка за езиково упражнение е предложена в рамките на семинар на тема „Езикът – хилядолетната загадка на човечеството“, провел се по случай 15-годишния юбилей на Лингвистичен клуб „Проф. Борис Симеонов“, на 15 – 16 декември 2016 г., в Пампорово.

ЛИТЕРАТУРА

- Букин, Д. (2017). Поем по-русски. *Чуждоезиково обучение*, 4(44), 460 – 468. ISSN: 0205 – 1834 (Print), 1314 – 8508 (Online).
- Веселинов, Д. (2020). Нови предизвикателства пред съвременната лингводидактология. *Чуждоезиково обучение*, 1(47), 7 – 8. ISSN: 0205 – 1834 (Print), 1314 – 8508 (Online).
- Санников, В., 2002. *Русский язык в зеркале языковой игры*. Москва: Языки славянской культуры. ISBN 5-94457-037-7.
- Тенчева, Б. (2011). За българската реклама като обект на изследване от гледна точка на културологията. В: *Научни трудове – Филология, сб. Б*, 49(1), 276 – 289. Пловдив: Пловдивско университетско издателство,, ISSN 0861 – 0029.
- Тенчева, Б., 2012. О специфике языковой игры на функциональном уровне (на материале русского, немецкого и болгарского языков). В: *Научни трудове – Филология, сб. В*, 50(1), 674 – 688. Пловдив: Пловдивско университетско издателство, ISSN 0861 – 0029.
- Чакърова, Ю. (2023). Символ – възможно ли обхвтае необхвтаемо (к вопросу об изучении символа в лингвокультурологии). В: *Научни трудове – Филология, сб. А*, 61(1), 111 – 131. Пловдив: Пловдивско университетско издателство, ISSN 0861 – 0029.
- Чернева, Н. (2019). О песне на уроке русского языка. *Чуждоезиково обучение*, 4(46), 416 – 424. ISSN: 0205 – 1834 (Print), ISSN 1314 – 8508 (Online).
- Шамонина, Г. (2017). Профессионална методическа подготовка на младите русисти в Европа. *Чуждоезиково обучение*, 4(44), 388 – 393. ISSN: 0205 – 1834 (Print), 1314 – 8508 (Online).
- Reidsema, C., Kavanagh, L., Hadgraft, R., Smith, N. (2017). *The Flipped Classroom: Practice and Practices in Higher Education*. Singapore: Springer Nature. ISBN 978-981-10-3411-4, ISBN 978-981-10-3413-8 (eBook).

Acknowledgements & Funding

This study is financed by the European Union – NextGenerationEU, through the National Recovery and Resilience Plan of the Republic of Bulgaria, project DUECOS BG-RRP-2.004-0001-C01 (DUECOS D24-FIF-005).

REFERENCES

- Bukin, D. (2017). Poem po-russki. *Chuzhdoezikovo obuchenie-Foreign Language Teaching*, 44(4), 460 – 468. ISSN: 0205 – 1834 (Print), 1314 – 8508 (Online).

- Chakarova, YU. (2023). Simvol – vozmozhno li obayat' neobayatnoe (K voprosu ob izuchenii simvola v lingvokulyturologii.) In: *Paisii Hilendarski University of Plovdiv Academic Research Papers, sb. A, 61(1)*, 111 – 131. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISSN 0861 – 0029.
- Cherneva, N. (2019). O pesne na uroke russkogo yazyka. *Chuzhdoezikovo obuchenie-Foreign Language Teaching, 46(4)*, 416 – 424. ISSN: 0205 – 1834 (Print), ISSN 1314 – 8508 (Online).
- Reidsema, C., Kavanagh, L., Hadgraft, R., Smith, N. (2017). *The Flipped Classroom: Practice and Practices in Higher Education*. Singapore: Springer Nature. ISBN 978-981-10-3411-4, ISBN 978-981-10-3413-8 (eBook).
- Sannikov, V. (2002). *Russkiy yazyk v zerkale yazykovoy igry*. Moskva: Yazyki slavyanskoy kul'tury. ISBN 5-94457-037-7.
- Shamonina, G. (2017). Professionalynaya metodicheskaya podgotovka molodyh rusistov v Evrope. *Chuzhdoezikovo obuchenie-Foreign Language Teaching, 44(4)*, 388 – 393. ISSN: 0205 – 1834 (Print), 1314 – 8508 (Online).
- Tencheva, B. (2011). Za balgarskata reklama kato obekt na izsledvane ot gledna tochka na kulturologiyata. In: *Paisii Hilendarski University of Plovdiv Academic Research Papers, sb. B, 49(1)*, 276 – 289. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISSN 0861 – 0029.
- Tencheva, B. (2012). O specifike yazykovoi igry na funkcional'nom urovne (na materiale russkogo, nemeckogo i bolgarskogo yazykov). In: *Paisii Hilendarski University of Plovdiv Academic Research Papers, sb. V, 50(1)*, 674 – 688. Plovdiv: Plovdiv University Press [in Bulgarian]. ISSN 0861 – 0029.
- Veselinov, D. (2020). Novi predizvikatelstva pred savremennata lingvodidaktologia. *Chuzhdoezikovo obuchenie-Foreign Language Teaching, 47(1)*, 7 – 8. ISSN: 0205 – 1834 (Print), 1314 – 8508 (Online).

ON THE SINGING TECHNIQUE AND LANGUAGE GAME IN TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE (BASED ON MATERIAL FROM ZIVERT'S SONGS)

Abstract. The present study focuses on the use of singing technique in teaching Russian as a foreign language to students majoring in Russian studies. Particular emphasis is placed on the phenomenon of language game, as illustrated through a corpus of song lyrics by the contemporary Russian performer *Zivert*. The paper highlights the multidimensional linguistic nature of the language game across various levels of the language structure, including phonetic, word-formation, morphological, lexical, and syntactic. It is argued that the combination of the singing technique and language game constitutes an effective methodological framework for achieving a range of instructional objectives in the development of linguistic competence, such as: acquisition or repetition of grammatical structures and orthographic norms, vocabulary expansion, and stimulation of creative writing skills.

Keywords: singing technique; language game; Russian as a foreign language; methodology of foreign language teaching; development of language skills

✉ **Anastasia Kehayova, PhD Student**

ORCID iD: 0009-0008-0186-1909

Department of Russian Philology

Faculty of Languages and Literature

Paisii Hilendarski University of Plovdiv

Plovdiv, Bulgaria

E-mail: anastasia.kehayova@uni-plovdiv.bg